

Πληροφορίες: Ειρήνη Καμένου (τηλ.: 2131306812)
E-mail: GRAFEIOSYNIGOROY@synigoros.gr

Προς τον
Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
κύριο Λευτέρη Αυγενάκη
Αχαρνών 2, Αθήνα, 10432
E-mail: minister-mailbox@hq.minagric.gr

Θέμα: Διαδικασία υποβολής Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης 2022 και 2023

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη εξετάζει αναφορές πολιτών με αντικείμενο την εισοδηματική τους στήριξη στο πλαίσιο των αποσυνδεδεμένων ενισχύσεων, ήδη από την πρώτη απονομή δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης, κατά το έτος 2005. Στο πλαίσιο διερεύνησης των αναφορών αυτών έχει παρακολουθήσει μεταξύ άλλων, όλη τη πορεία του καθεστώτος της ενιαίας αρχικά και ακολούθως, της βασικής ενίσχυσης. Κατά καιρούς κατέγραψε και έθεσε υπόψη της πολιτικής ηγεσίας και της Διοίκησης του Οργανισμού Πληρωμών Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε), τις επισημάνσεις του ως προς τις δυσλειτουργίες και τα προβλήματα στις διαδικασίες χορήγησης των ενισχύσεων, λαμβάνοντας υπόψη του τις παρατηρήσεις, διαμαρτυρίες και την οπτική των ίδιων των παραγωγών που απευθύνθηκαν στην Αρχή¹.

Το έτος 2019 εκπόνησε ειδική έκθεση με θέμα «Ένισχύσεις και Πρωτογενής Παραγωγή»² στην οποία τίγονται ζητήματα όπως η ενημέρωση των ενδιαφερομένων περί της επιβολής κυρώσεων, η καθυστέρηση στην διεξαγωγή διασταυρωτικών ελέγχων και πληρωμών μετά από αποδοχή ενστάσεων, η ευθύνη των ενδιάμεσων φορέων υποβολής των αιτήσεων η δυνατότητα διόρθωσης προφανών σφαλμάτων στις αιτήσεις ενίσχυσης κ.ο.κ. Αναλυτική απάντηση στα ζητήματα που έθεσε η Αρχή έδωσε ο ΟΠΕΚΕΠΕ στην Ετήσια Έκθεση του 2018³.

Από το έτος ενίσχυσης 2022 τα Υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ αποφάσισαν τη μεταφορά της πλατφόρμας υποβολής των αιτήσεων από το νέφος του «τεχνικού συμβούλου» στο ενιαίο κυβερνητικό νέφος (G-Cloud). Η μετάβαση αυτή έγινε με σκοπό τη συστηματοποίηση και επιτάχυνση της υποβολής, συλλογής και επεξεργασίας των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης. Επίσης, την ενίσχυση του θεσμικού ρόλου του ΟΠΕΚΕΠΕ, τη διευκόλυνση της

¹ Ετήσιες Εκθέσεις Συνηγόρου του Πολίτη έτους 2002 και 2005 <https://old.synigoros.gr/?i=stp.el.annreports.38586> και <https://old.synigoros.gr/?i=stp.el.annreports&yearFilter=2005>

² <https://www.synigoros.gr/el/category/default/post/eidikh-ekdesh-%22enisxyseis-kai-prwtogenhs-paragwgh%22>

³ <https://www.opekepe.gr/enimerosi/announcements/3499-etisia-ekthesi-2018>, Οκτώβριος 2019

διασταύρωσης στοιχείων και την απαλλαγή των παραγωγών από το κόστος υποβολής δηλώσεων⁴.

Σε συνέχεια της παραπάνω Ειδικής Έκθεσης του Συνηγόρου και με δεδομένα (α) τη μετάβαση του συστήματος υποβολής αιτήσεων στο κυβερνητικό νέφος και (β) τις μεταβολές στο νομοθετικό πλαίσιο βάσει της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής 2023-2027 που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2023, ο Συνηγός του Πολίτη θέτει υπόψη Σας τις παρατηρήσεις του, αναφορικά με τις διαδικασίες που σχετίζονται με την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης ετών 2022 και 2023. Σκόπιμο επίσης θεώρησε να αναφερθεί στη συνεργασία μεταξύ Διοίκησης – ιδιωτικού φορέα για την παροχή του λογισμικού της αίτησης και τη μηχανογραφική υποστήριξη και στα ζητήματα που ανέκυψαν από αυτή τη συνεργασία ιδιώτη – Διοίκησης.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναμφίβολα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ έχει αναλάβει πληθώρα αρμοδιοτήτων μεταξύ των οποίων, ο έλεγχος των δικαιολογητικών πληρωμής και η αναγνώριση και εκκαθάριση των δαπανών που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων, η διενέργεια ελέγχων σχετικού με τη νομιμότητα των πληρωμών και η κίνηση διαδικασιών για την ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ενισχύσεων και για την επιβολή κυρώσεων⁵, ο υπολογισμός και διαχείριση των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης⁶ ο έλεγχος της πολλαπλής συμμόρφωσης και των καθεστώτων άμεσης ενίσχυσης⁷ κ.α.

Για την άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων που αφορούν τη διαχείριση των προγραμμάτων της ΚΑΠ χρησιμοποιείται μία σειρά από ψηφιακές, διασυνδεδεμένες βάσεις δεδομένων, γνωστή ως Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, που εξασφαλίζει τη διαχείριση και τον έλεγχο της εισοδηματικής στήριξης με τυποποιημένο τρόπο σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Το λογισμικό που υποστηρίζει το σύστημα καλείται να ενσωματώσει όλες τις πληροφορίες και παραμέτρους που προβλέπει το -συνεχώς μεταβαλλόμενο- νομοθετικό πλαίσιο για τη χορήγηση σειράς επιδοτήσεων⁸ αλλά και να εκτελεί σειρά διασταυρωτικών ελέγχων που εξασφαλίζουν τη νομιμότητα των πληρωμών.

Λόγω των αυξημένων αυτών απαιτήσεων σε μηχανογραφική υποστήριξη, η Διοίκηση επέλεξε να αξιοποιήσει την τεχνογνωσία και εμπειρία ιδιωτικών εταιριών πληροφορικής στις οποίες ανέθεσε τη μελέτη, ανάπτυξη λειτουργία και συντήρηση των Πληροφοριακών Συστημάτων που υποστηρίζουν μεταξύ άλλων την υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης τη διεξαγωγή των διασταυρωτικών ελέγχων, των πληρωμών, κ.ο.κ.

Παράλληλα, πιστοποίησε άλλους ιδιωτικούς φορείς, συνήθως ενώσεις παραγωγών, για να λειτουργήσουν ως φορείς υποδοχής αιτήσεων με έργο την υποβολή των παραγωγών κατά την συμπλήρωση αυτών. Έτσι, με την υπ' αριθμόν 274/38602/2014⁹ (ΑΔΑ:ΡΒ-ΕΤ4) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πιστοποιήθηκαν φορείς υποβολής των αγροτών («Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων») κατά την υποβολή των αιτήσεων για τα έτη 2014-2020. Στους φορείς ανατέθηκε μεταξύ άλλων η διεξαγωγή διασταυρωτικών ελέγχων των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στη γεωγραφική περιοχή

⁴ <https://www.secdigital.gov.gr/sto-gov-gr-i-eniaia-aitisi-enischysis-gia-to-2022/>

⁵ Ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α 200/1998).

⁶ Κοινές Υπουργικές αποφάσεις υπ' αριθμόν 324032/2004 (ΦΕΚ Β 1921/2004) και 292464/2005 (ΦΕΚ 1122/2005).

⁷ Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμόν 1791/74062/2015 (ΦΕΚ 1468 /2015).

⁸ Άρθρα 67-75 του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013.

⁹ «Πιστοποίηση φορέων για την υποβολή των αγροτών για τη συμπλήρωση και υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο ΟΣΔΕ» ΑΔΑ: ΒΙΕΡΒ-ΕΤ4.

δραστηριοποίησής τους, η διόρθωση αιτήσεων και η αποστολή «αποσφραγματωμένων» αιτήσεων στον ΟΠΕΚΕΠΕ για την οριστικοποίησή τους.

Παράλληλα, αυξημένες αρμοδιότητες αποδόθηκαν στο «**Φορέα Συντονισμού**» ο οποίος ανέλαβε έναντι του ΟΠΕΚΕΠΕ και των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων (Φορείς Α και Β Βαθμού) πληθώρα υποχρεώσεων που αφορούν τόσο στην παροχή του απαραίτητου λογισμικού όσο και τη διεξαγωγή ελέγχων. Ενδεικτικά, την ενσωμάτωση στο σύστημα των αιτήσεων των δικαιούχων, την πραγματοποίηση διασταυρωτικών ελέγχων όλων των αιτήσεων, τη παροχή λογισμικού για τη διαχείριση της διαδικασίας αποσφραγμάτωσης αλλά και την παροχή τεχνικής υποστήριξης και εκπαίδευσης των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων. Υπεύθυνος για το συντονισμό του έργου του ΟΣΔΕ ορίστηκε ο ΟΠΕΚΕΠΕ και ως «Φορέας Συντονισμού» ορίστηκε η εταιρία «GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ». Με την απόφαση προβλέφθηκε παράλληλα, η σύναψη συμβάσεων συνεργασίας επταετούς διάρκειας (2014-2020) μεταξύ του «Φορέα Συντονισμού» και των πιστοποιημένων φορέων.

Η απονομή αρμοδιοτήτων κομβικής και συντονιστικής σημασίας σε ιδιωτικό φορέα, σε αρκετές περιπτώσεις δε λειτούργησε υπέρ της ομαλότητας στη διεξαγωγή της διαδικασίας υποβολής και επεξεργασίας των αιτήσεων. Ας αναφερθεί σαν παράδειγμα, η μη αποδοχή του ρόλου του Φορέα Συντονισμού από την πλευρά κάποιων Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων τα οποία εξυπηρετούσαν μεγάλο αριθμό παραγωγών. Τα Κέντρα αυτά αρνήθηκαν να υπογράψουν τη σχετική σύμβαση με αποτέλεσμα τη διακοπή της πρόσβασης τους στο σύστημα υποβολής Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης. Το θέμα επιλύθηκε δια της δικαστικής οδού μετά από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που κατατέθηκε από τους φορείς, η οποία δικαιώθηκε λόγω του κινδύνου απώλειας επιδοτήσεων.

Ένα επιπλέον παράδειγμα αποτελεί η δυσλειτουργία που προκλήθηκε στον Οργανισμό τον Ιανουάριο του 2022: Ο Φορέας Συντονισμού και Τεχνικής Υποστήριξης με την από 04/01/2022 επιστολή του προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ δήλωσε μονομερώς την λήξη της πιστοποίησης του στις 31/12/2021 και συνεπώς την αναστολή των εργασιών υποβοήθησης υποβολής Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ). Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, σε ανακοίνωση του από 07.01.2022¹⁰ αντέτεινε ότι η συμβατική υποχρέωσή του Φορέα, λήγει με την λήξη του έτους αιτήσεων 2021 και οι μεταβολές των αιτήσεων ενίσχυσης στο πλαίσιο διόρθωσης προφανών σφαλμάτων υπερβαίνουν χρονικά την λήξη του ημερολογιακού έτους υποβολής των ΕΑΕ. Συνεπώς η συμβατική υποχρέωσή του υφίσταται, σε κάθε περίπτωση μέχρι την έναρξη υποβολής αιτήσεων του επόμενου έτους. Απαιτήθηκε παρέμβαση του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος με έγγραφό του, βεβαίωσε στην εταιρία την συνέχιση της πιστοποίησης της μέχρι και τις 15.02.2022 για την ολοκλήρωση όλων των διοικητικών ενεργειών που αφορούσαν το έτος αιτήσεων υποβολής του 2021. **Προκύπτει λοιπόν ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ το συγκεκριμένο διάστημα δεν είχε πρόσβαση σε σειρά μηχανογραφικών εφαρμογών, απαραίτητων για τη λειτουργία του καθεστώτος Ενιαίας Ενίσχυσης και αδυνατούσε να ασκήσει τις αρμοδιότητες του αυτόνομα, χωρίς την υποστήριξη του ιδιώτη - αναδόχου.**¹¹

Περαιτέρω, οι προσπάθειες του ΟΠΕΚΕΠΕ να αναδείξει τεχνικό σύμβουλο για την υποστήριξη του Συστήματος του ΟΣΔΕ για τα έτη ενίσχυσης που περιλαμβάνουν και έπονται του 2021, μέσω διεθνούς διαγωνισμού υπήρξαν αλλεπάλληλες:

Το έτος 2020 προκηρύχθηκε διεθνής διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου για το έργο της Συντήρησης και Υποστήριξης Λειτουργίας των Πληροφοριακών Συστημάτων που αναπτύχθηκαν από το 2006 – 2020 και την ανάπτυξη και υποστήριξη νέων για το έτος 2021¹². Υποψήφιος υπέβαλε προδικαστική προσφυγή, η πρόοδος της διαγωνιστικής

¹⁰ <https://www.opekepe.gr/enimerosi/anouncements/4191-anakoinwsi-foreas-syntonismoy-kai-texnikis-ypostiriksis>

¹¹ Σχετική και η υπ' αριθμον 20029/15.01.2022 ανακοίνωση του Πανελληνίου Συλλόγου Εργαζομένων στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

¹² 77595/26.11.2020

διαδικασίας ανεστάλη προσωρινά¹³ και συνεχίστηκε μετά από απόρριψη της προσφυγής από την Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.)¹⁴. Ακολούθησε νέα αναστολή της διαδικασίας μετά από σχετικό αίτημα που υπέβαλε η εταιρία στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και αίτηση ανάκλησης του ΟΠΕΚΕΠΕ στο Διοικητικό Εφετείο για να συνεχιστεί η διαδικασία. Παρά το γεγονός ότι η αίτηση ανάκλησης έγινε αποδεκτή για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ο διαγωνισμός ματαιώθηκε με την υπ' αριθμόν 54136/22.09.2021 απόφαση του προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ για τους λόγους που αναφέρονται στο υπ' αριθμόν 1/08.03.2021 πρακτικό της επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού¹⁵. Εξάλλου, ας σημειωθεί, ο διαγωνισμός αφορούσε μεταξύ άλλων την υποβολή δηλώσεων έτους 2021 και η σχετική περίοδος υποβολής των αιτήσεων είχε πλέον παρέλθει.

Τον Αύγουστο του 2021, ο ΟΠΕΚΕΠΕ προκήρυξε νέο διεθνή διαγωνισμό με έργο τη Συντήρηση και Υποστήριξη Λειτουργίας των Πληροφοριακών Συστημάτων του που έχουν αναπτυχθεί το διάστημα 2006 -2021 και την ανάπτυξη και υποστήριξη συστημάτων που αφορούν την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης 2022¹⁶. Η διακήρυξη ακυρώθηκε κατόπιν απόφασης της Α.Ε.Π.Π.¹⁷ μετά από προσφυγή υποψήφιας εταιρείας¹⁸. Στις 28.09.2021 ο Οργανισμός ανακοίνωσε ότι επίκειται η έκδοση νέας προκήρυξης. Στο ίδιο Δελτίο ο Οργανισμός αναφέρεται σε αδιέξοδα που προκάλεσε η δικαστική διένεξη υποψηφίων του προηγούμενου διαγωνισμού και στην απαιτούμενη και από την νέα Κ.Α.Π. αναγκαιότητα για τεχνολογική αναβάθμιση και επιχειρησιακή εξέλιξη του Οργανισμού¹⁹.

Ακολούθως, για το έτος ενίσχυσης 2022 αποφασίστηκε η **μεταφορά της πλατφόρμας υποβολής των αιτήσεων από το νέφος του «τεχνικού συμβούλου» στο ενιαίο κυβερνητικό νέφος (G-Cloud).**

Για το ίδιο έτος ενίσχυσης, ο ΟΠΕΚΕΠΕ εξέδωσε την υπ' αρ. πρωτ. 6942/04-02-2022 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος «...για την πιστοποίηση Φορέων Υποστήριξης και Παροχής Υπηρεσιών στο πλαίσιο υποβολής Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης για το Έτος 2022...». Η πρόσκληση αναφέρεται σε έργο που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την παροχή λογισμικού υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ) για το Έτος 2022 και την εγκατάσταση του στο ενιαίο κυβερνητικό νέφος. Η Πρόσκληση ομοίως ακυρώθηκε με αποφάσεις της Α.Ε.Π.Π.²⁰ κατόπιν άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Υποβλήθηκε αίτηση αναστολής ακύρωσης αλλά η απόφαση δεν εκδόθηκε εγκαίρως.

Στις 30.03.2022, ο ΟΠΕΚΕΠΕ υπέγραψε Μνημόνιο Συνεργασίας με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με σκοπό την υλοποίηση του έργου «Ανάπτυξη/διάθεση λογισμικού συλλογής των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης έτους 2022 και συνοδευτικών συστημάτων και εργασιών και υποστήριξη της συλλογής των ΕΑΕ έτους 2022».

Με δεδομένου ότι οι προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες δεν τελεσφόρησαν ακολούθησε σειρά συμβάσεων με απευθείας ανάθεση. Στις 15.07.2022 εταιρία πληροφορικής -διαφορετική από αυτή που είχε αναλάβει στο παρελθόν το ρόλο του τεχνικού συμβούλου- υπέγραψε σύμβαση με την Κοινωνία της Πληροφορίας για το έργο «Ανάπτυξη και Λειτουργία Εφαρμογής Υποστήριξης της Ενιαίας Αίτησης έτους 2022 του ΟΠΕΚΕΠΕ»²¹, Το αντικείμενο της σύμβασης είναι μεταξύ άλλων η διάθεση του λογισμικού ΕΑΕ έτους 2022 **με τις αλλαγές που απαιτούνται σε σχέση με την αίτηση του προηγούμενου έτους, επανυπολογισμό των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης, ανάπτυξη μεταβιβάσεων**

¹³ Α282/16.12.2020 Α.Ε.Π.Π.

¹⁴ 227/2021 Α.Ε.Π.Π.

¹⁵ 15655/08.03.2021

¹⁶ 45027/05.08.2021

¹⁷ 1510/2021 Α.Ε.Π.Π

¹⁸ 54136/22.09.2021 Α.Ε.Π.Π

¹⁹ <https://www.opekepe.gr/enimerosi/anouncements/4100-diadikasia-epilogis-texnikou-symvoulou>

²⁰ 410-411/23.03.2022 Α.Ε.Π.Π.

²¹ ΣΥΜΒΑΣΗ 2024 22ΣΥΜΩ010946349.

δικαιωμάτων έτους 2022, ενσωμάτωση αλλαγών όπως καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, λογισμικό/εργασίες αποσφαλμάτωσης και ανανεωμένο χαρτογραφικό υπόβαθρο με την ενσωμάτωση νέων ορθοφωτοχαρτών²².

Το ίδιο έτος, στις 16.12.2022, ο ΟΠΕΚΕΠΕ σύναψε σύμβαση με την ίδια εταιρία για την παροχή του λογισμικού (πηγαίου κώδικα) της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ) Έτους 2022²³ με απευθείας ανάθεση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης μετά από σύμφωνη γνώση της ΕΑΑΔΗΣΥ. Στο σχετικό αίτημά του προς την Ανεξάρτητη Αρχή, ο ΟΠΕΚΕΠΕ επικαλέστηκε κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη «...σε γεγονότα απρόβλεπτα για τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε²⁴, τα οποία δεν απορρέουν από δική του ευθύνη και για τα οποία δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση...»²⁵.

Για το έτος ενίσχυσης 2023 ο ΟΠΕΚΕΠΕ ανακοίνωσε τη δυνατότητα διαλειτουργικότητας μεταξύ της ΕΑΕ και τρίτων εφαρμογών (που πληρούν συγκεκριμένες προδιαγραφές) μέσω διεπαφής (API), οι οποίες μπορούν να αναπτυχθούν για την καλύτερη υποστήριξη των δικαιούχων. Με αυτό το τρόπο, **δόθηκε η δυνατότητα στα Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων να επιλέξουν τις εταιρίες πληροφορικής με τις οποίες θα συνεργαστούν** και κατ' επέκταση, των μηχανογραφικών εφαρμογών που αυτές παρέχουν για την υποστήριξη του έργου τους.

Σε ό,τι αφορά τη νέα ΚΑΠ, ο ΟΠΕΚΕΠΕ προκήρυξε νέο Διεθνή Διαγωνισμό²⁶ ο οποίος ακυρώθηκε²⁷ μετά από απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ²⁸ που ελήφθη κατόπιν προσφυγής υποψηφίου. Προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός²⁹ ο οποίος ανέδειξε ανάδοχο σύμπραξη εταιριών πληροφορικής.

Επιπλέον προκηρύχθηκε η με αρ. πρωτ. 35067/07/06/2023 Διακήρυξη Διεθνούς Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με Ανοικτή Διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ με τίτλο: «Συντήρηση των Πληροφοριακών Συστημάτων που υποστηρίζουν, την διαχείριση του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ για τις ανάγκες μετάβασης στο ΣΣ της νέα ΚΑΠ.». Το έργο θα υποστηρίξει μεταξύ άλλων τις πληρωμές εκκρεμοτήτων παρελθόντων και ανατέθηκε σε εταιρία πληροφορικής, αφού προηγήθηκε προσφυγή υποψηφίου, διακοπή της διαδικασίας, απόσυρση της προσφυγής και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού.

²² «...Ομάδα Εργασιών 1: Διάθεση και υποστήριξη **Λογισμικού Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης** έτους 2022 και Λογισμικού Αποσφαλμάτωσης για την υποβολή των ΕΑΕ 2022 από 700.000 δικαιούχους . α. Διάθεση Λογισμικού ΕΑΕ έτους 2022, με άδεια χρήσης εφαρμογής για τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και τους δικαιούχους (περίπου 700.000) χωρίς περιορισμούς. β. Λογισμικό/Εργασίες Αποσφαλμάτωσης βάσει σχετικού Εγχειριδίου Ελέγχων Αποσφαλμάτωσης ΕΑΕ 2022, το οποίο θα πρέπει να περιέχει και τις νέες απαιτήσεις όπως τα αποτελέσματα monitoring (το λογισμικό αυτό μπορεί να αποτελεί υποσύστημα του λογισμικού της ΕΑΕ 2022 και να παρέχει λειτουργικότητα σε μορφή υπηρεσίας). γ. Υποστήριξη Λογισμικού ΕΑΕ έτους 2022 στο g-cloud (Azure) και της υποδομής cloud κατά την υποβολή (περιλαμβάνονται και αλλαγές που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της υποβολής και debugging κλπ). δ. Εργασίες διασύνδεσης (webapi) με το ΣΔΧ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.. Είσοδος για online χρήστες και είσοδος για ΚΥΔ. ε. Διασύνδεση με το Geoserver του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για τη παροχή γεωχωρικών δεδομένων στην ΕΑΕ 2022 (Ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη). Ομάδα Εργασιών 2: Υποστηρικτικές εργασίες για την υποβολή Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης έτους 2022. α. Αρχικοποίηση ΕΑΕ 2022 β. Υπολογισμός Δικαιωμάτων 2022 (σύγκλιση) γ. Εργασίες για την παραγωγή Tiles από ορθοφωτοχάρτες, καθώς και αντικατάσταση υφιστάμενων ορθοφωτοχαρτών με νέους (όποτε είναι διαθέσιμοι). δ. Διασύνδεση με το Geoserver του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για τη παροχή γεωχωρικών δεδομένων στην ΕΑΕ 2022 (Ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη)...)»

²³ 80684/16.12.2022.

²⁴ Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, ο ΟΠΕΚΕΠΕ επικαλείται «την ιδιαίτερα μεγάλη και μη αναμενόμενη καθυστέρηση στην έκδοση της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου» επί της εκ μέρους του ασκηθείσας από 08.12.2022 αίτησης ακύρωσης -αναστολής του αρ. 372 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, με την οποία αιτείται την ακύρωση της με αρ. 1747/2021 Απόφασης ΑΕΠΠ.

²⁵ Απόφαση της Συνεδρίασης αρ. 262/22-09-2022 του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΕΚΕΠΕ.

²⁶ Αρ. πρωτ. 18825/24.03.2023.

²⁷ Αρ. πρωτ. 36216/12.06.2023.

²⁸ 866/2023 Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

²⁹ Αρ. 37146/16.06.2023 «Δημόσιος ηλεκτρονικός διεθνής διαγωνισμός Ανάπτυξη και προσαρμογή απαιτούμενων Πληροφοριακών Συστημάτων και διασυνδέσεων που θα υποστηρίξουν την ΚΑΠ 2023-2027»

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΙΑΙΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 2022 – 2023 – ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Στο Συνήγορο του Πολίτη περιήλθαν αναφορές πολιτών που διαμαρτύρονταν για καθυστερήσεις στην καταβολή της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του 2022 μετά από αιτήσεις μεταβίβασης δικαιωμάτων, απουσία ενημέρωσης για τους λόγους περικοπής πληρωμών, απόρριψη αιτήματος για κατανομή δικαιωμάτων από το εθνικό απόθεμα κ.ο.κ.³⁰ Με έρεισμα τις αναφορές των πολιτών αλλά και του άρθρου 4, παρ. 2 του νόμου 3094/2003 που δίνει στο Συνήγορο του Πολίτη τη δυνατότητα να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη επισκέφτηκε Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με στόχο την καταγραφή των γενικότερων προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά τη μετάβαση των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης στο κυβερνητικό νέφος και τη λειτουργικότητα της νέας εφαρμογής της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης που σχεδιάστηκε από το νέο τεχνικό σύμβουλο. Ειδικότερα, το διάστημα από 27-29/06.2023 πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με (α) την Ένωση- Αγροτικός Συνεταιρισμός Χαλκιδικής (β) την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πολυγύρου (γ) την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θεσσαλονίκης και (δ) τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Αρναίας «Η Ένωση», ενώ το διάστημα από 05-07/09/2023 με (α) την Κοινοπραξία Αγροτικών Καπνικών Συνεταιρισμών Πιερίας και την (β) Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σερρών.

Το βασικό συμπέρασμα που προέκυψε από τις παραπάνω συναντήσεις είναι ότι οι δυσλειτουργίες και ελλείψεις στη φόρμα υποβολής αιτήσεων αλλά και στις γενικότερες διαδικασίες υπήρξαν εντονότερες και πρωτοφανείς. Οι εκπρόσωποι των ενώσεων περιέγραψαν στην Αρχή κατάσταση αποδιοργάνωσης του συστήματος και αναφέρθηκαν σε παντελή έλλειψη υποστήριξης τόσο σε επίπεδο μηχανογραφικών εφαρμογών όσο και διοικητικών διαδικασιών.

Παρακάτω γίνεται προσπάθεια να παρατεθούν επιγραμματικά τα ζητήματα που αναπτύχθηκαν και αναλύθηκαν εκτενώς στην Αρχή από τους εκπροσώπους των παραγωγών:

1. Πλημμελής διεξαγωγή προκαταρκτικών διασταυρωτικών ελέγχων.

Στο πλαίσιο των διοικητικών μηχανογραφικών ελέγχων λειτουργεί σύστημα προκαταρκτικών διασταυρωτικών ελέγχων, γνωστή ως «αποσφαλμάτωση» που στόχο έχει την διόρθωση λαθών ή παραλείψεων στις αιτήσεις πριν την οριστικοποίησή τους. Η διαδικασία της αποσφαλμάτωσης για τα έτη 2022 και 2023 χαρακτηρίστηκε από εκπροσώπους των ενώσεων ως «υποτυπώδης» ή «ανύπαρκτη» καθώς έλαβαν χώρα ελάχιστοι έλεγχοι σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

2. Πρόβλημα με την υποβολή Διοικητικών πράξεων

Μετά την λήξη της προθεσμίας εκπρόθεσμης υποβολής Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης, μεταβολές στις Ενιαίες Αιτήσεις Ενίσχυσης λαμβάνουν χώρα μέσω της διαδικασίας των «διοικητικών πράξεων». Οι γεωργοί που επιθυμούν να μεταβάλουν στοιχεία των αιτήσεών τους, προκειμένου να διορθώσουν προφανή σφάλματα, υποβάλλουν απευθείας στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης τις αλλαγές συγκεκριμένων πεδίων της οριστικής ΕΑΕ είτε μέσω του Κέντρου Υποδοχής Δηλώσεων στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση ή από τον ίδιο τον

³⁰ Αριθμοί αναφορών 332654, 331446, 339017, 336944, 335835, 333492, 333111/2023.

παραγωγό για τους online χρήστες. Η έναρξη της υποβολής των Διοικητικών Πράξεων καθορίζεται με ανακοίνωση του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Για το έτος ενίσχυσης 2021 δεν λειτουργούσε η σχετική μηχανογραφική υποδομή. Εκπρόσωπος ένωσης ανέφερε χαρακτηριστικά ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ τον πληροφόρησε ότι προέβη σε δοκιμές της σχετικής εφαρμογής, την άνοιξη του 2022.

3. Απουσία Τεχνικής υποστήριξης

Δεν παρασχέθηκε καμία τεχνική υποστήριξη από τον νέο τεχνικό σύμβουλο. Οι φορείς απηύθυναν σειρά ερωτημάτων προκειμένου να ξεπεράσουν κωλύματα που παρουσίαζε η μηχανογραφική εφαρμογή στην ηλεκτρονική διεύθυνση της εταιρίας, τα οποία παρέμειναν αναπάντητα. Οι εκπρόσωποι αναφέρθηκαν σε πολύ καλή συνεργασία με τον προηγούμενο τεχνικό σύμβουλο

4. Εσφαλμένη εικόνα Δικαιωμάτων έτους 2022 κατά την υποβολή των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης

Οι «παράπλευρες» μηχανογραφικές εφαρμογές «σύγκλισης δικαιωμάτων» «μεταβιβάσεων» κ.α. που συνδέονται με την εφαρμογή της βασικής ενίσχυσης δεν αναπτύχθηκαν κατά το έτος ενίσχυσης 2021. Λόγω αυτής της παράλειψης, κατά την υποβολή των δηλώσεων του έτους 2022 στην εφαρμογή απεικονίζονταν στη φόρμα, τα δικαιώματα του 2021 χωρίς να περιληφθούν δικαιώματα από το Εθνικό Απόθεμα του 2021, τα δικαιώματα που μεταφέρθηκαν μέσω της διαδικασίας μεταβίβασης 2021 και 2022 και οι μεταβολές που έγιναν στο πλαίσιο της γραμμικής σύγκλισης 2021.

5. Καθυστερήσεις στις πληρωμές μεταβιβάσεων

Τον Ιούνιο του 2023, αποδέκτες δικαιωμάτων από μεταβίβαση έτους 2022 εξακολουθούσαν να αναμένουν την καταβολή των ενισχύσεων. Αναφέρθηκε περίπτωση όπου χορηγήθηκαν δικαιώματα από το εθνικό απόθεμα σε παραγωγό που είχε υποβάλει αίτηση για μεταβίβαση δικαιωμάτων χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε αιτιολόγηση

6. Προβλήματα στην οριστικοποίηση των αιτήσεων

Παρουσιάστηκαν προβλήματα στην οριστικοποίηση των αιτήσεων για το έτος ενίσχυσης 2022 καθώς σε κάποιες δηλώσεις το σύστημα εμφάνιζε -ανααιτιολόγητα- κωδικούς σφάλματος. Ενδεικτικά αναλύθηκε περίπτωση όπου έπρεπε να λάβει χώρα μετατόπιση αγροτεμαχίου στο ψηφιακό χάρτη προκειμένου να οριστικοποιηθεί αίτηση με την πρόθεση τα ορθά στοιχεία να καταχωρηθούν στη συνέχεια μέσω διοικητικής πράξης.

Επιπρόσθετα, ειδικά για το έτος 2023 οι εκπρόσωποι των παραγωγών αναφέρθηκαν στα εξής :

7. Καθυστέρηση της έναρξης υποβολής δηλώσεων

Με Δελτίο Τύπου από 17.05.2023 ο ΟΠΕΚΕΠΕ ανακοίνωσε τη θέση σε λειτουργία στο GOV.gr, της δημόσιας ψηφιακής πύλη για την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης έτους 2023 – ΟΣΔΕ 2023 μετά από την ενσωμάτωση των μεταβολών που περιλαμβάνει η νέα ΚΑΠ για τις άμεσες ενισχύσεις,. Σύμφωνα με το Δελτίο, το διάστημα 17.5.2023-24.5.2023 η ψηφιακή εφαρμογή θα παρείχε τον ατομικό προσωπικό κωδικό όλων των αγροτών που επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση και θα ακολουθούσε η υποβολή των αιτήσεων από 24.5.2023. Ακολούθησε όμως νέο δελτίο τύπου από 14/06/2023 με το οποίο ανακοινώθηκε η έναρξη υποβολής των δηλώσεων από Δευτέρα 12-06-2023 μέσω του gov.gr.

Κατά τις ημερομηνίες που πραγματοποιήθηκε η πρώτη αυτοψία του κλιμακίου του Συνηγόρου (τέλη Ιουνίου 2023) σε κάποια κέντρα είχαν υποβληθεί ελάχιστες δηλώσεις, ενώ σε άλλα δεν είχε ξεκινήσει η διαδικασία. Εκπρόσωπος Ένωσης δήλωσε ότι στην ένωση είχαν υποβληθεί 2.500 χειρόγραφες δηλώσεις και επρόκειτο να ακολουθήσει καταχώρηση στην ηλεκτρονική φόρμα. Επισήμανε επίσης ότι ο φορέας, σε αναμονή έναρξης της διαδικασίας, απασχολεί και αμείβει εποχικό προσωπικό το οποίο υποαπασχολείται.

8. Καθυστέρηση στην έκδοση εγκυκλίων

Κατά το έτος ενίσχυσης 2023, η κύρια μεταβολή που επήλθε στις δηλώσεις του ΟΣΔΕ είναι η αντικατάσταση της ενίσχυσης του Πρασινίσματος, με μια σειρά από δράσεις, οικολογικών σχημάτων. Τμήμα του προϋπολογισμού των άμεσων ενισχύσεων διατίθεται πλέον σε παραγωγούς που εφαρμόζουν γεωργικές πρακτικές για το κλίμα, ευνοϊκές για το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων. Για να καταβληθεί η εκάστοτε ενίσχυση έπρεπε να συμπληρωθεί το σχετικού πεδίο στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης αναφέρεται στη συγκεκριμένη παρέμβαση. Η καθυστέρηση στην έκδοση εγκυκλίων που αφορούν τις δράσεις των οικολογικών σχημάτων επέφερε καθυστερήσεις την υποβολή των δηλώσεων. Οι Υπουργικές αποφάσεις που ορίζουν της δράσεις εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2023³¹. Η εγκύκλιος όμως η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων για παρεμβάσεις που είναι συνδεδεμένες με το ΟΣΔΕ εκδόθηκε με καθυστέρηση, στις 21.07.2023³². Έτσι κατά την υποβολή των αιτήσεων οι παραγωγοί δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν εάν η εάν η υιοθέτηση των πρακτικών που προβλέπουν τα σχήματα θα ήταν συμφέρουσα οικονομικά γι' αυτούς.

Με καθυστέρηση εκδόθηκε επίσης η ετήσια εγκύκλιος που παρέχει τις απαραίτητες διευκρινήσεις για την υποβολή των δηλώσεων ΟΣΔΕ: Η υπ' αριθμόν 43926/19.07.202333 εγκύκλιος εκδόθηκε ένα μετά την ημερομηνία έναρξης υποβολής δηλώσεων.

Ομοίως, η εγκύκλιος που ορίζει τη διαδικασία μεταβίβασης δικαιωμάτων ενίσχυσης εκδόθηκε στις 25.08.2023 και ως περίοδος υποβολής των αιτήσεων μεταβίβασης ορίστηκε το διάστημα από 10/9/2023 έως 10/10/2023. Δεδομένου ότι ως καταληκτική ημερομηνία των δηλώσεων Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης - ΕΑΕ έτους 2023 ορίστηκε η 11^η /9/2023. οι παραγωγοί υπέβαλαν τις αιτήσεις ενίσχυσης για να ενεργοποιήσουν δικαιώματα, χωρίς να

³¹ Αριθμ. 1313/178948/23 (ΦΕΚ 3777 Β/9-6-2023): Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς.

Αριθμ. 1545/179036/23 (ΦΕΚ 3776 Β/9-6-2023): Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της παρέμβασης Π1-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας», του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, εφεξής οικολογικά σχήματα (ecoschemes), του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023- 2027.

Αριθμ. οικ. 1606/23 (ΦΕΚ 3778 Β/9-6-2023): Ασυμβατότητες μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων (ecoschemes) του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) καθώς και ασυμβατότητες μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων και των δράσεων του Υπομέτρου 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και Μέτρου 11 «Βιολογική Γεωργία» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022.

³² Αρ. Πρωτ.: 44456/21.07.2023 «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (Ecoschemes) ΕΤΟΥΣ 2023» (ΑΔΑ: ΩΛΜ46ΨΧΕΧ-ΦΚΩ)

³³ «ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2023 (ΑΔΑ : ΨΗΗ746ΨΧΕΧ-ΔΑΣ).

έχουν καν υποβάλει αίτημα για να τους απονεμηθούν τα δικαιώματα ενίσχυσης που ενδεχομένως δικαιούνται για το ίδιο έτος.

9. Εξισωτική αποζημίωση

Η εφαρμογή της πλατφόρμας για την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης 2023 δεν χαρακτηρίζε την έκταση ως ορεινή ή μειονεκτική για να δηλωθούν τα Μέτρα 13.1 13.2, 13.3.

10. Συνδεδεμένες ενισχύσεις

Στο πεδίο των συνδεδεμένων ενισχύσεων δεν εμφανίζονταν πιστοποιημένες ποικιλίες-εγγεγραμμένες στον εθνικό κατάλογο ώστε να επιλεγούν για επιδότηση.

11. Επιλογή τεχνικού συμβούλου

Οι ενώσεις στη πλειοψηφία τους είχαν ήδη λάβει την απόφαση ή εξέταζαν το ενδεχόμενο να συνεργαστούν-έναντι αμοιβής- με τον προηγούμενο τεχνικό σύμβουλο ώστε κάνουν χρήση της φόρμας υποβολής αιτήσεων που έχει αυτός σχεδιάσει. Λαμβάνουν δε υπόψη τους, ως σημαντική παράμετρο στη διαδικασία επιλογής συμβούλου, την άρτια τεχνική υποστήριξη που αυτός τους παρείχε επί σειρά ετών.

12. Συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ

Οι εκπρόσωποι των ενώσεων ανέφεραν στην Αρχή ότι το προσωπικό του ΟΠΕΚΕΠΕ καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του και να υποστηρίξει τη διαδικασία υποβολής δηλώσεων. Ωστόσο αναφέρθηκαν σε υποστελέχωση του Οργανισμού καθώς περιορισμένος αριθμός υπαλλήλων καλείται να απαντήσει σε πληθώρα ερωτημάτων. Κατήγγειλαν, επίσης, ότι η πρόσβαση των ίδιων των στελεχών στην πληροφόρηση είναι περιορισμένη διότι το μηχανογραφικό σύστημα δεν περιλαμβάνει πλήρη στοιχεία για τις υποθέσεις των παραγωγών για το έτος ενίσχυσης 2022.

13. Διακριτική μεταχείριση ενώσεων που συνεργάζονται με συγκεκριμένο τεχνικό σύμβουλο

Υπάλληλος ένωσης κατήγγειλε ότι μόνο Κέντρα που έχουν υπογράψει σύμβαση με συγκεκριμένη εταιρία πληροφορικής έχουν πρόσβαση στο αρχείο πληρωμών όπου εμφανίζονται εξατομικευμένες πληροφορίες σε σχέση με τις περικοπές των ενισχύσεων.

III ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι αρμοδιότητες που αναθέτει επί σειρά ετών ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε ιδιώτες αναδόχους δεν περιορίζονται στην παροχή λογισμικού υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης, και την υποστήριξη σε τεχνολογικά θέματα. Περιλαμβάνουν καθήκοντα διοικητικής φύσης ως αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας καταβολής επιδοτήσεων σε ανταπόκριση σχετικών αιτημάτων των παραγωγών. Σε αυτά τα καθήκοντα περιλαμβάνονται η διεξαγωγή διασταυρωτικών ελέγχων, η διόρθωση σφαλμάτων μέσω διοικητικών πράξεων αλλά και η πληροφόρηση αναφορικά με διοικητικές διαδικασίες.

Η ανάθεση αυτή βάσει όσων προεκτέθηκαν φαίνεται να έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση της διαδικασίας καταβολής επιδοτήσεων από την εταιρία – τεχνικό σύμβουλο και κατά συνέπεια, την αποδυνάμωση του ΟΠΕΚΕΠΕ ο οποίος όπως αποδείχτηκε αδυνατεί να επιτελέσει πλήρως το έργο του χωρίς τη συνδρομή του ιδιώτη αναδόχου.

Ο Οργανισμός σε αρκετές περιπτώσεις λειτούργησε υπό καθεστώς ασφυκτικής πίεσης χρόνου, στην προσπάθειά του να επιλύσει το ζήτημα της μηχανογραφικής υποστήριξης ώστε να μη διαταραχθεί η έγκαιρη πληρωμή των παραγωγών. Καθυστερήσεις στην υπογραφή των συμβάσεων θέτουν εν αμφιβόλω τη ποιότητα των διοικητικών διασταυρωτικών ελέγχων και την νομιμότητα των πληρωμών που ακολουθούν αυτούς. Για παράδειγμα, η σύμβαση, με έργο που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων υποστηρικτικές εργασίες για την υποβολή Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης έτους 2022 υπεγράφη στις 15.07.2022 μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων του ίδιου έτους που είχε οριστεί ως ή 14η.07.2022³⁴. Επίσης, η σύμβαση για την παροχή του λογισμικού (πηγαίου κώδικα) της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ) Έτους 2022 υπογράφηκε μετά την καταβολή της προκαταβολής της ενίσχυσης του 2022 και δύο εβδομάδες πριν την πληρωμή της εξόφλησης της βασικής ενίσχυσης του ίδιου έτους 2022. Τέλος, διακηρύξεις που αφορούν διαγωνισμούς που υποστηρίζουν την νέα ΚΑΠ προκηρύχθηκαν μετά την 1^η.01.2023.

Οι αλληπάλληλες εμπλοκές που προέκυψαν στη πορεία του ΟΣΔΕ στις διαδικασίες ανάδειξης τεχνικού συμβούλου δημιουργούν σε κάθε περίπτωση κλίμα αβεβαιότητας ως προς τις επικείμενες ετήσιες πληρωμές. Επιπρόσθετα, βαίνουν εις βάρος του κυρίως έργου και των καθηκόντων του ΟΠΕΚΕΠΕ: Πέραν τακτικών πληρωμών σειράς επιδοτήσεων σε ετήσια βάση, ο Οργανισμός οφείλει να εξετάζει, να διορθώνει μέσω διοικητικών πράξεων, και να υποβάλλει σε διασταυρωτικούς ελέγχους, αιτήσεις ενίσχυσης προηγούμενων ετών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί ενεργά και σε πλήρη λειτουργία μηχανογραφικά συστήματα. Από την εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη, **οι καθυστερήσεις στη διενέργεια διασταυρωτικών ελέγχων Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης παρελθόντων ετών είναι υπέρμετρες**, έχουν αντίκτυπο στη συμμετοχή των ενδιαφερομένων παραγωγών σε Δράσεις Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και έχουν αποτελέσει αντικείμενο πληθώρας αναφορών. Το ζήτημα μάλιστα έθεσε η Αρχή υπόψη Σας με πρόσφατο έγγραφό της, στο οποίο επισημαίνει ότι οι εκκρεμότητες καταβολής ενισχύσεων παρελθόντων ετών που ανάγονται στα έτη 2014 ή 2015, θέτει εν αμφιβόλω την αποτελεσματικότητα του συστήματος καταβολής των ενισχύσεων, γενικότερα³⁵. Οι έλεγχοι αυτοί συνδέονται με την προμήθεια και λειτουργία του κατάλληλου λογισμικού που, όπως προκύπτει από σχετική συζήτηση στη Βουλή, επίκειται να αναπτυχθεί³⁶. Ας σημειωθεί εδώ ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ στην ετήσια έκθεσή του ήδη από το έτος 2019, απαντώντας σε όσα διαλαμβάνονται στην Ειδική Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη ανέφερε ότι «... η καταβολή ενισχύσεων αμέσως μετά την αποδοχή ενστάσεων δεν είναι εφικτή. Για την οριστική επίλυση αυτού του ζητήματος, μελετάται **η δυνατότητα ανάπτυξης μηχανογραφικού υποσυστήματος καταβολής πληρωμών σε μεμονωμένους δικαιούχους...**». Το σύστημα, ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτυχθεί.

Τα παραπάνω ζητήματα φαίνεται να έγιναν αντιληπτά από την πολιτική ηγεσία η οποία δρομολόγησε την ενσωμάτωση των λειτουργιών στο ΟΣΔΕ στο κυβερνητικό νέφος. Προέκυψε, όμως, σειρά προβλημάτων τεχνικής φύσης, προφανώς διότι η μετάβαση έγινε εσπευσμένα, χωρίς να προηγηθεί η κατάλληλη μελέτη και προετοιμασία. Παράλληλα, δεν παρασχέθηκε στα Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων η κατάλληλη υποστήριξη σε θέματα μηχανογράφησης αλλά και συνδρομή σε ζητήματα διοικητικής φύσης. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι των ενώσεων δηλώσαν την πρόθεσή τους να στραφούν στον προηγούμενο τεχνικό σύμβουλο, καταβάλλοντας το σχετικό τίμημα, λόγω της

³⁴ Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων χωρίς ποινή (εμπρόθεσμες) μέχρι της 14 Ιουλίου 2022 (<https://www.minagric.gr/2013-04-05-10-13-09/ministry-example/ypaat-grafeio-typou/deltiatypou/13188-dt270622a>)

³⁵ Αρ. πρωτ. 341396/54981/11.11.2023.

³⁶ [Συνεδρίαση Ολομέλειας Βουλής 30/10/2023 ΜΒ'](#)

λειτουργικότητας της φόρμας που παρείχε αλλά και της άμεσης ανταπόκρισής του σε ερωτήματά τους.

Παρά την προσπάθεια για ενίσχυση του θεσμικού ρόλου του ΟΠΕΚΕΠΕ με την ενσωμάτωση της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης στο κυβερνητικό νέφος, ο κομβικός ρόλος των ιδιωτικών εταιριών στην διαδικασία καταβολής ενισχύσεων, φαίνεται να συνεχίζεται καθώς η ανάπτυξη και προσαρμογή των απαιτούμενων Πληροφοριακών Συστημάτων και διασυνδέσεων που θα υποστηρίξουν την ΚΑΠ 2023-2027, ανατέθηκε σε σύμπραξη εταιριών πληροφορικής.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάθεση του έργου της ανάπτυξης λογισμικού για την υποστήριξη διοικητικών διαδικασιών σε ιδιωτικές εταιρίες πληροφορικής είναι συνήθης και σε πολλές περιπτώσεις θεμιτή πρακτική. Ωστόσο, στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η Διοίκηση, διατηρεί τον πλήρη έλεγχο των συστημάτων λογισμικού που υποστηρίζουν τις διαδικασίες αυτές. Εν προκειμένω, ο ΟΠΕΚΕΠΕ θα πρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να επιτελεί το έργο του, όπως η διεξαγωγή των διοικητικών διασταυρωτικών ελέγχου, η παροχή εξειδικευμένης πληροφόρησης και η πληρωμή των επιδοτήσεων, αυτόνομα, χωρίς τη συνδρομή τρίτου. Επίσης, η προκήρυξη των σχετικών διαγωνισμών θα πρέπει να λαμβάνει χώρα έγκαιρα, σε χρόνο που να μην επιτρέπει συνήθεις και αναμενόμενες εμπλοκές που σημειώνονται κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων να ανατρέπεται το προγραμματισμό του έργου.

Εν αναμονή των πρωτοβουλιών σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία και διευκρίνιση.

Με τιμή,

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Οργανισμός Πληρωμών Ενισχύσεων
Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
Δομοκού 5
Αθήνα - 10445
E-mail: anastasia.vlastaki@opekepe.gr